

Znak pisma: DDR-III.053.8.2024
Warszawa, 14 maja 2024 r.

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

z upoważnienia Ministra Rozwoju i Technologii, działając na podstawie art. 11 ust. 1 i art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach, zawiadamiam, że petycje z dnia 27 lutego 2024 r. do dnia 4 kwietnia 2024 r., w sprawie zmian w ustawie z dnia 16 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (dalej: „Ustawa o RMŚP”), zostały rozpatrzone jako petycja wielokrotna.

Uzasadnienie

Tzw. Konstytucja Biznesu stanowi pakiet ustaw, których celem było zreformowanie i uproszczenie przepisów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej. Zmiany, które wprowadziła, dotyczą również powołania organu Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców (dalej: „Rzecznik MŚP”) Ustawą o RMŚP.

Rzecznikowi MŚP przyznano szereg kompetencji, które w zamiarze ustawodawcy są nierozłącznie związane z celem powołania tej instytucji do życia.

W świetle Ustawy o RMŚP, Rzecznik MŚP jest jednoosobowym organem państwowym, który został prawnie umocowany do działania. Jest to organ, który pod względem zakresu kompetencji można uznać za pozakonstytucyjny organ ochrony prawa, przy czym umocowanie to ma rangę ustawową i przy dalszych rozważaniach należy o tym pamiętać.

Aby kompleksowo odnieść się do przesłanych petycji, na wstępie należy omówić zakres przedmiotowych kompetencji Rzecznika MŚP, ponieważ stanowią one będą kanwą do rozważań odnośnie ustawowej kadencyjności Rzecznika MŚP.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ustawy o RMŚP, Rzecznik MŚP stoi na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Choć prawa te nie zostały stricte określone w przedmiotowej ustawie, należy rozumieć, że Rzecznik MŚP stoi na straży swobód, które zostały określone m.in. w Konstytucji RP, jak również w innych aktach prawnych jak np. ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (dalej: „PP”).

Należy przyjąć, że określone w Ustawie o RMŚP kompetencje Rzecznika MŚP są skierowane w celu ochrony i poszanowania m.in. zasady:

- 1) wolności działalności gospodarczej (art. 20 i 22 Konstytucji RP),
- 2) zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji RP i w preambule),
- 3) pogłębiania zaufania przedsiębiorców do władzy publicznej (art. 12 PP),
- 4) bezstronności i równego traktowania (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, art. 12 PP),
- 5) uczciwej konkurencji, poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszych interesów przedsiębiorców (art. 9 PP).

W celu ochrony w/w zasad ustawodawca w Ustawie o RMŚP określił zespół kompetencji Rzecznika MŚP. Należą do nich m.in. (art. 8-11 Ustawy o RMŚP):

- 1) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących interesów przedsiębiorców oraz zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) pomoc w organizacji mediacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej,
- 3) współpraca z organizacjami pozarządowymi, społecznymi i zawodowymi, do których celów statutowych należy ochrona praw przedsiębiorców oraz współdziałanie ze stowarzyszeniami, ruchami obywatelskimi, innymi dobrowolnymi zrzeszeniami i fundacjami oraz z zagranicznymi i międzynarodowymi organami i organizacjami na rzecz ochrony praw przedsiębiorców oraz poszanowania zasady wolności działalności gospodarczej i równego traktowania,
- 4) inicjowanie i organizowanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie związanym z wykonywaniem działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności w dziedzinie przedsiębiorczości oraz prawa gospodarczego,
- 5) podejmowanie innych działań, o których mowa w art. 9 Ustawy o RMŚP, o ile służą one ochronie praw przedsiębiorców,
- 6) występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo wydanie lub zmianę innych aktów normatywnych w sprawach dotyczących działalności gospodarczej,
- 7) występowanie do właściwych organów z wnioskiem o wydanie objaśnień prawnych, o których mowa w art. 33 PP, jeśli przepisy będące przedmiotem wniosku budzą wątpliwości w praktyce lub ich stosowanie wywołało rozbieżności w rozstrzygnięciach wydawanych przez właściwy organ administracji publicznej,
- 8) informowanie właściwych organów nadzoru lub kontroli o dostrzeżonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu organów administracji publicznej,
- 9) występowanie do właściwego ministra lub organu upoważnionego ustawowo do opracowywania i wnoszenia do rozpatrzenia przez Radę Ministrów projektów aktów normatywnych z wnioskiem, o którym mowa w art. 69 ust. 1 PP,
- 10) występowanie do Sądu Najwyższego z wnioskiem, o którym mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, wnoszenie skargi nadzwyczajnej, na podstawie art. 89 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, występowanie do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskami o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych,

- 11) zwrócenie się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnoszenie skargi i skargi kasacyjnej do sądu administracyjnego, a także uczestniczenie w tych postępowaniach – na prawach przysługujących prokuratorowi,
- 12) żądanie wszczęcia przez uprawnionego oskarżyciela postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa wszczynane z urzędu,
- 13) informowanie właściwych organów o dostrzeżonych barierach i utrudnieniach w zakresie wykonywania działalności gospodarczej na terytorium RP,
- 14) zawieranie umów na przeprowadzenie badań lub sporządzenie ekspertyz i opinii w celu realizacji zadań Rzecznika.

Można powiedzieć, że choć Rzecznik MŚP nie jest organem *stricte* decyzyjnym, to jego kompetencje zorientowane są na ochronę praw podmiotów działających w sektorze MŚP, w tym przeciwdziałanie nadmiarowym działaniom niektórych organów administracji publicznej, do czego niezbędna jest jego niezależność.

Rzecznik MŚP jest powoływany na sześcioletnią kadencję (art. 4 ust. 1 Ustawy o RMŚP) na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki (obecnie Minister Rozwoju i Technologii) przez Prezesa Rady Ministrów. Kadencja Rzecznika MŚP trwa 6 lat i jest relatywnie długa (zob. Komentarz do ustawy o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, red. dr hab. Grzegorz Kozieł 2019, Źródło Legalis). Brak możliwości ponownego powołania tej samej osoby na wskazane stanowisko jest świadomą intencją ustawodawcy – dzięki temu brak jest ryzyka, że będzie ona nadmiernie zabiegała o przychylność kluczowych organów administracji publicznej kosztem realizacji swojej misji działania na rzecz praw sektora MŚP. Rozwiązanie to przesądza zatem o dążeniu do wzmocnienia niezależności Rzecznika MŚP.

Podsumowując, na szczególną uwagę zasługuje to, że podstawowym zadaniem Rzecznika MŚP jest stanie na straży praw i interesów przedsiębiorców, w szczególności tych z sektora MŚP. Jego działalność ma za zadanie przyczynić się nie tylko do poprawy środowiska prawnego, w którym funkcjonują przedsiębiorcy, ale także do zapewnienia bardziej partnerskich relacji między przedsiębiorcami a organami administracji publicznej. Jednakże we wszelkich inicjatywach podjętych w ramach pełnionej funkcji Rzecznik MŚP powinien dbać o działanie w ramach przyjętych kompetencji oraz kierować się należyta ostrożnością i niezależnością, służąc ochronie praw w szczególności mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Wspomnianą niezależność gwarantuje brak możliwości reelekcji tej samej osoby ponownie na stanowisko Rzecznika MŚP.

W konsekwencji, pragnę poinformować, że w Ministerstwie Rozwoju i Technologii nie planuje się obecnie wszczęcia prac legislacyjnych mających na celu zmianę stanu prawnego w przedmiotowym zakresie.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Andrzej Guzowski

Zastępca Dyrektora Departamentu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /